

ΕΝΟΤΗΤΑ 34^Η: Η ΛΗΞΗ ΤΟΥ Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Εισαγωγή: Στα τέλη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου οι εκπρόσωποι των νικητών πραγματοποιούν το Συνέδριο του Παρισιού (Ιανουάριος 1919 – Ιανουάριος 1920), για να συζητήσουν τους όρους της ειρήνης. Δεν καλούνται οι ηττημένοι, οι ουδέτερες χώρες και η νεοσύστατη Σοβιετική Ένωση. Οι νικητές επιδιώκουν:

- Την αναδιαμόρφωση του πολιτικού χάρτη της Ευρώπης.
- Την εξουθένωση της Γερμανίας.
- Την απομόνωση του σοβιετικού καθεστώτος της Ρωσίας.
- Την υλοποίηση της **αρχής της αυτοδιάθεσης των λαών**, σύμφωνα με την οποία κάθε λαός έχει το δικαίωμα να αποφασίζει μόνος του για το μέλλον του.

Οι συνθήκες με τις οποίες τερματίζεται ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος

- 1. Η Συνθήκη των Βερσαλλιών (Ιούνιος 1919):** Αφορά κυρίως τη **Γερμανία** που εξαναγκάζεται να:
 - Παραχωρήσει εδάφη της σε Γαλλία (Αλσατία, Λωραίνη), Βέλγιο, Δανία και στις νεοσύστατες Πολωνία, Τσεχοσλοβακία και Λιθουανία.
 - Αναγνωρίσει τη Ρηνανία και το Σάαρ (γερμανικές περιοχές στα γαλλογερμανικά σύνορα) ως αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη.
 - Εγκαταλείψει όλες τις αποικίες της, αλλά και τα εδάφη που είχε κερδίσει από τη Ρωσία με τη Συνθήκη Μπρεστ – Λιτόφσκ.
 - Καταβάλει βαρύτερες πολεμικές αποζημιώσεις (240 δισεκατομμύρια χρυσά μάρκα) και να περιορίσει το στρατό της σε 100.000 άνδρες, χωρίς σύγχρονα μέσα και αεροπορία. Το ναυτικό της χώρας περιορίζεται σε μερικά πλοία επιφανείας.
- 2. Η Συνθήκη του Αγίου Γερμανού (Σεπτέμβριος 1919):** Αφορά την **Αυστροουγγαρία** που διαμελίζεται σε τρία κράτη (Αυστρία, Ουγγαρία, Τσεχοσλοβακία).
- 3. Η Συνθήκη του Νεϊγύ (Νοέμβριος 1919):** Αφορά τη **Βουλγαρία** που παραιτείται από την Α. Μακεδονία και τη Δ. Θράκη (τα εδάφη αυτά παραχωρούνται στην Ελλάδα) και έτσι αποκλείστηκε η δυνατότητα εξόδου της στο Αιγαίο. Με τη δυνατότητα εθελούσιας μετανάστευσης που προέβλεπε, οι Βούλγαροι της Μακεδονίας πήγαν στη Βουλγαρία και οι Έλληνες της Βουλγαρίας ήλθαν στην Ελλάδα.
- 4. Η Συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920):** Αναφέρεται στο εδαφικό καθεστώς της **Οθωμανικής Αυτοκρατορίας** η οποία ουσιαστικά διαλύεται. Τα σημεία της συνθήκης που ενδιαφέρουν την Ελλάδα είναι τα εξής:
 - *Η Ίμβρος, η Τένεδος και η Ανατολική Θράκη μέχρι τα πρόθυρα της Κωνσταντινούπολης περιέρχονται στην Ελλάδα.*
 - *Ο σουλτάνος αναγνωρίζει την ελληνική κυριαρχία στα νησιά του Β. και Α. Αιγαίου.*
 - *Η Σμύρνη και η περιοχή της θα βρίσκονταν υπό ελληνική επικυριαρχία και ύστερα από 5 χρόνια οι κάτοικοί της θα αποφάσιζαν με δημοψήφισμα για την ένωσή της με την Ελλάδα.*
 - *Η Ιταλία αναγνωρίζει την παραχώρηση των Δωδεκανήσων στην Ελλάδα (εκτός από τη Ρόδο) και η Οθωμανική Αυτοκρατορία την ελευθερία ναυσιπλοΐας στα στενά του Ελλησπόντου.*

Η Κοινωνία των Εθνών: Δημιουργείται στο Παρίσι τον Ιανουάριο του 1919 ύστερα από πρόταση του προέδρου των ΗΠΑ **Ουίλσον**. Στόχος της θα ήταν η διατήρηση της ειρήνης και η ειρηνική επίλυση των διαφορών μεταξύ των κρατών. Αποδείχθηκε όμως ανίσχυρη να αποτρέψει τα γεγονότα που αργότερα οδήγησαν στο Β΄ παγκόσμιο πόλεμο.

